

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน สถิติทดสอบเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ
2. เปรียบเทียบสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียน
3. วิเคราะห์สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากแบบสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 ชุด ได้รับคืน จำนวน 299 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.43 จำแนกเป็นผู้บริหาร 35 ชุด ได้รับคืน 35 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ครูผู้สอน 292 ชุด ได้รับคืน 264 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.41 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามสถานภาพดังตารางที่ 1-5

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้อันเนื่องมาจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ

การใช้แหล่งเรียนรู้	ผู้อำนวยการ			ครูผู้สอน			รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ประเภทบุคคล	4.33	0.21	มาก	3.89	0.65	มาก	3.94	0.63	มาก
2. ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์ สร้างขึ้น	4.25	0.46	มาก	3.95	0.70	มาก	3.98	0.69	มาก
3. ประเภททรัพยากร ธรรมชาติ	4.14	0.82	มาก	3.78	0.87	มาก	3.82	0.87	มาก
4. ประเภทกิจกรรมทางสังคม	4.37	0.48	มาก	3.91	0.72	มาก	3.96	0.71	มาก
โดยรวม	4.28	0.41	มาก	3.88	0.66	มาก	3.93	0.64	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ได้แก่ ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ($\bar{x} = 3.98$) ประเภทกิจกรรมทางสังคม ($\bar{x} = 3.96$) ประเภทบุคคล ($\bar{x} = 3.94$) และประเภททรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 3.82$)

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพพบว่า

สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ประเภทกิจกรรมทางสังคม ($\bar{x} = 4.37$) ประเภทบุคคล ($\bar{x} = 4.33$) ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ($\bar{x} = 4.25$) และประเภททรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.14$)

สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ได้แก่ ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ($\bar{x} = 3.95$) ประเภทกิจกรรมทางสังคม ($\bar{x} = 3.91$) ประเภทบุคคล ($\bar{x} = 3.89$) และประเภททรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{x} = 3.78$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเทศบาลนครหาดใหญ่ เขต 2 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล จำแนกตามสถานภาพเป็นรายชื่อ

การใช้แหล่งเรียนรู้	ผู้อำนวยความสะดวก			ครูผู้สอน			รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.ตัวแทนด้านธุรกิจและ อุตสาหกรรม รัฐบาลหรือ หัวหน้าส่วนราชการ	4.08	0.50	มาก	3.84	0.71	มาก	3.87	0.69	มาก
2.ผู้อำนวยการพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประชาชนชาวบ้าน หรือผู้มีปัญญาท้องถิ่น พระภิกษุสงฆ์หรือผู้นำศาสนา ต่างๆ	4.54	0.50	มากที่สุด	4.02	0.79	มาก	4.08	0.78	มาก
3.ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล	4.71	0.45	มากที่สุด	4.04	0.81	มาก	4.12	0.80	มาก
4.คณะบุคคลจากกลุ่มอาชีพ ต่างๆ เช่น ช่างนา ชาวสวน	4.00	0.00	มาก	3.67	0.89	มาก	3.70	0.84	มาก
โดยรวม	4.33	0.21	มาก	3.89	0.65	มาก	3.94	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ด้านประเภทบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับมากที่สุด 3 ชื่อเรียงลำดับชื่อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{x} = 4.12$) ผู้ชำนาญการพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประชาชนชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น พระภิกษุสงฆ์หรือผู้นำศาสนาต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.08$) และ ตัวแทนด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม รัฐบาลหรือหัวหน้าส่วนราชการ ($\bar{x} = 3.87$)

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพพบว่า

สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ ด้านประเภทบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับมากที่สุด 2 ชื่อ ระดับมาก 2 ชื่อ เรียงลำดับชื่อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{x} = 4.71$) ผู้ชำนาญการพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประชาชนชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น พระภิกษุสงฆ์หรือผู้นำศาสนาต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.54$) และ ตัวแทนด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม รัฐบาลหรือหัวหน้าส่วนราชการ ($\bar{x} = 4.08$)

สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านประเภทบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับมากที่สุดทุกชื่อ เรียงลำดับชื่อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{x} = 4.04$) ชำนาญการพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประชาชนชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น พระภิกษุสงฆ์หรือผู้นำศาสนาต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.02$) และ ตัวแทนด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม รัฐบาลหรือหัวหน้าส่วนราชการ ($\bar{x} = 3.84$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามสถานภาพเป็นรายชื่อ

การใช้แหล่งเรียนรู้	ผู้อำนวยความสะดวก			ครูผู้สอน			รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
5. สถานที่สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ	4.60	0.49	มากที่สุด	4.09	0.87	มาก	4.15	0.85	มาก
6. สถานที่สำคัญของทางราชการ เช่น โรงพยาบาล ชุมชน ห้างสมุด พิพิธภัณฑ์	4.51	0.50	มากที่สุด	4.03	0.88	มาก	4.09	0.86	มาก
7. สถานที่ประกอบการของเอกชน เช่น บริษัท โรงงาน อุตสาหกรรม ตลาด ร้านค้า โรงแรมสหพ	3.82	0.74	มาก	3.81	0.98	มาก	3.81	0.95	มาก
8. สถานที่สาธารณประโยชน์ เช่น เขื่อน ฝ่ายท่อน้ำ สวนสาธารณะ สวนสัตว์	4.05	0.93	มาก	3.85	0.79	มาก	3.88	0.81	มาก
โดยรวม	4.25	0.46	มาก	3.95	0.70	มาก	3.98	0.69	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ด้านประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับข้อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานที่สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ($\bar{x} = 4.15$) สถานที่สำคัญของทางราชการ เช่น โรงพยาบาลชุมชน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.09$) และสถานที่สาธารณประโยชน์ เช่น เขื่อนฝายทดน้ำ สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ($\bar{x} = 3.88$)

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพพบว่า

สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ ด้านประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือสถานที่สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ($\bar{x} = 4.60$) สถานที่สำคัญของทางราชการ เช่น โรงพยาบาลชุมชน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.51$) และสถานที่สาธารณประโยชน์ เช่น เขื่อน ฝายทดน้ำ สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ($\bar{x} = 4.05$)

สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับข้อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานที่สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ($\bar{x} = 4.09$) สถานที่สำคัญของทางราชการ เช่น โรงพยาบาลชุมชน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.03$) และสถานที่สาธารณประโยชน์ เช่น เขื่อน ฝายทดน้ำ สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ($\bar{x} = 3.85$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพเป็นรายชื่อ

การใช้แหล่งเรียนรู้	ผู้อำนวยการ			ครูผู้สอน			รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
9. สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ พืช	4.45	0.50	มาก	3.94	0.92	มาก	4.00	0.89	มาก
10. สิ่งที่อยู่ในดิน เช่น หิน แร่ ชาติต่างๆ	4.02	0.95	มาก	3.67	1.03	มาก	3.71	1.03	มาก
11. แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วยหนอง คลอง บึง น้ำตก แม่น้ำ และทะเล	4.05	0.93	มาก	3.70	1.04	มาก	3.74	1.03	มาก
12. สิ่งมีชีวิต เช่น สัตว์ป่า สัตว์น้ำ	4.02	0.95	มาก	3.79	0.78	มาก	3.82	0.80	มาก
โดยรวม	4.14	0.82	มาก	3.78	0.87	มาก	3.82	0.87	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ด้านประเภททรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับข้อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ พืช ($\bar{x} = 4.00$) สิ่งมีชีวิต เช่น สัตว์ป่า สัตว์น้ำ ($\bar{x} = 3.82$) และแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง น้ำตก แม่น้ำ และทะเล ($\bar{x} = 3.74$)

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพพบว่า

สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ ด้านประเภททรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับข้อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ พืช ($\bar{x} = 4.45$) แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง น้ำตก แม่น้ำ และทะเล ($\bar{x} = 4.05$) และสิ่งที่อยู่ในดิน เช่น หิน แร่ธาตุต่างๆ ($\bar{x} = 4.02$)

สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านประเภททรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับข้อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ พืช ($\bar{x} = 3.94$) สิ่งมีชีวิต เช่น สัตว์ป่า สัตว์น้ำ ($\bar{x} = 3.79$) และแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง น้ำตก แม่น้ำ และทะเล ($\bar{x} = 3.70$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาเทศบาลนครเขต 2 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคม จำแนกตามสถานภาพเป็นรายชื่อ

การใช้แหล่งเรียนรู้	ผู้อำนวยการ		ครูผู้สอน		รวม	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
13.แหล่งเรียนรู้ที่เป็น ชมรมชมเขียน ประเพณี พื้นบ้าน	4.60	0.49	4.05	0.89	4.12	0.87
14.การละเล่นพื้นบ้าน กีฬา พื้นบ้าน	4.00	0.90	3.95	0.90	3.96	0.90
15.ศิลปะพื้นบ้าน ดนตรี พื้นบ้าน	4.42	0.50	3.76	0.93	3.84	0.92
16.วรรณกรรมท้องถิ่น	4.40	0.49	3.74	0.79	3.82	0.79
17.วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประจำวัน	4.42	0.50	4.03	0.93	4.08	0.90
โดยรวม	4.37	0.48	3.91	0.72	3.96	0.71

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ด้านประเภทกิจกรรมทางสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับข้อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นขนบธรรมเนียม ประเพณีพื้นบ้าน ($\bar{x} = 4.12$) วิถีชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ($\bar{x} = 4.08$) และการละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน ($\bar{x} = 3.96$)

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพพบว่า

สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ ด้านประเภทกิจกรรมทางสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นขนบธรรมเนียม ประเพณีพื้นบ้าน ($\bar{x} = 4.60$) ศิลปะพื้นบ้าน คนตรีพื้นบ้าน ($\bar{x} = 4.42$) และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ($\bar{x} = 4.42$)

สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านประเภทกิจกรรมทางสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับข้อที่มีเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นขนบธรรมเนียม ประเพณีพื้นบ้าน ($\bar{x} = 4.05$) วิถีชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ($\bar{x} = 4.03$) และการละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน ($\bar{x} = 3.95$)

2. เปรียบเทียบสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ปรากฏดังตารางที่ 6-7

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบ ระดับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ

การใช้แหล่งเรียนรู้	ผู้อำนวยการ		ครูผู้สอน		t-test	Sig. (2-tailed)
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ประเภทบุคคล	4.33	0.21	3.89	0.65	3.96*	0.000
2. ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น	4.25	0.46	3.95	0.70	2.42*	0.016
3. ประเภททรัพยากรธรรมชาติ	4.14	0.82	3.78	0.87	2.32*	0.021
4. ประเภทกิจกรรมทางสังคม	4.37	0.48	3.91	0.72	3.61*	0.000
โดยรวม	4.28	0.41	3.88	0.66	3.43*	0.001

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้อำนวยการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบ ระดับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การใช้แหล่งเรียนรู้	ขนาดเล็ก		121 คน ขึ้นไป		t-test	Sig. (2-tailed)
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ประเภทบุคคล	4.12	0.41	3.83	0.71	4.01*	0.000
2. ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น	4.09	0.50	3.91	0.77	2.12*	0.034
3. ประเภททรัพยากรธรรมชาติ	4.08	0.51	3.66	1.00	4.16*	0.000
4. ประเภทกิจกรรมทางสังคม	4.14	0.52	3.85	0.79	3.47*	0.001
โดยรวม	4.11	0.35	3.81	0.76	3.91*	0.000

จากตารางที่ 7 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนตั้งแต่ 121 คนขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 8 ปัญหาและข้อเสนอแนะสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน
สถานศึกษา

ปัญหาและข้อเสนอแนะสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้	ความถี่
1. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล	
ปัญหา	
-ขาดงบประมาณสนับสนุน	30
- ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางคนมีความรู้แต่ขาดทักษะในการถ่ายทอด	26
- ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีภารกิจส่วนตัว ไม่มีเวลามากพอ	25
ข้อเสนอแนะ	
-จัดงบประมาณสนับสนุน	30
-จัดประชุมร่วมระหว่าง โรงเรียนกับผู้ที่เป็นภูมิปัญญาในชุมชน	23
2. แหล่งเรียนรู้ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น	
ปัญหา	
-โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้	28
-ขาดพาหนะสำหรับรับ-ส่ง นักเรียนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้	25
-การเดินทางไปแหล่งเรียนรู้ต้องใช้เวลาหลายวัน	23
-นักเรียนมีโรคประจำตัว ไม่สะดวกในการเดินทาง	20
ข้อเสนอแนะ	
-ขอความร่วมมือจากชุมชนในการจัดหาพาหนะในการเดินทาง	28
-จัดงบประมาณสนับสนุนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้	26
3. แหล่งเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ	
ปัญหา	
-ขาดพาหนะสำหรับรับ-ส่ง นักเรียนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้	28
-โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้	26
-ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เนื่องจากไม่มีเงินค่าใช้จ่าย	23
-นักเรียนมีโรคประจำตัว ไม่สะดวกในการเดินทาง	20

ปัญหาและข้อเสนอแนะสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้	ความถี่
ข้อเสนอแนะ	
-ขอความร่วมมือจากชุมชนในการจัดหาพาหนะในการเดินทาง	28
-จัดงบประมาณสนับสนุนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้	26
4. แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคม	
ปัญหา	
-จะต้องศึกษาตามเวลาที่ท้องถิ่นจัดกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งบ้างครั้งเวลาไม่ตรงกัน	30
-ครูไม่มีเวลาเพราะกิจกรรมของท้องถิ่นตรงกับวันหยุด หรือช่วงปิดเรียน	22
ข้อเสนอแนะ	
-ต้องวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคมไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี	15
-ขอความร่วมมือจากครูให้เสียสละเวลามาร่วมกิจกรรมในวันหยุด	14

จากตารางที่ 8 ปัญหาและข้อเสนอแนะสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ มีดังนี้ ด้านแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ปัญหาคือ ขาดงบประมาณสนับสนุน ภูมิปัญญาท้องถิ่นขาดทักษะในการถ่ายทอด ข้อเสนอแนะ คือ จัดประชุมร่วมระหว่าง โรงเรียนกับผู้ที่เป็นภูมิปัญญาในชุมชน และจัดงบประมาณสนับสนุน ด้านแหล่งเรียนรู้ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ปัญหาคือ โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้ ขาดพาหนะสำหรับรับ-ส่ง นักเรียนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะจัดงบประมาณสนับสนุนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้ ด้านแหล่งเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาคือ ขาดพาหนะสำหรับรับ-ส่ง นักเรียนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ จัดงบประมาณสนับสนุนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้ และด้านแหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคม ปัญหาคือ จะต้องศึกษาตามเวลาที่ท้องถิ่นจัดกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งบ้างครั้งเวลาไม่ตรงกัน ข้อเสนอแนะ คือ ต้องวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคมไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

ตอนที่ 3 สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากการสัมภาษณ์ในระยะที่ 2 ปรากฏดังนี้

1. การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล

1.1 สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ เป็นการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มสาระการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระศิลปะ เช่น การสอนจักสาน การปั้น ดนตรีพื้นบ้าน

1.2 ปัญหาและอุปสรรค

1.2.1 ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญ

1.2.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางคนมีความรู้แต่ขาดทักษะในการถ่ายทอด

1.2.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการกิจส่วนตัว ไม่มีเวลามากพอ

1.2.4 ขาดงบประมาณสนับสนุน

1.3 ข้อเสนอแนะ

1.3.1 สำรวจภูมิปัญญาในท้องถิ่น

1.3.2 จัดประชุมร่วมระหว่าง โรงเรียนกับผู้ที่เป็นภูมิปัญญาในชุมชน

1.3.3 จัดงบประมาณสนับสนุน

ดังบทสัมภาษณ์ประธานสาขาหลักสูตรและการสอน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูผู้สอนดังนี้

“...การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นทำให้เกิดความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของความรู้ต่าง ๆ ที่ได้คิดค้นและสั่งสมประสบการณ์ ตลอดจนมีความรักชื่นชมและหวงแหนในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมไทย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและสืบสานให้คงอยู่...”

(ดร.ภูมิิต บุญทองเถิง. 20 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... โรงเรียนทุกแห่งจะต้องให้ความสำคัญในการจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และมีการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งในสถานศึกษาและในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ...”

(ศน. รุ่งอรุณ สิ้นสุพรรณ. 21 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... ในการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ยังมีปัญหาอยู่บ้างในเรื่องของงบประมาณที่เป็นค่าตอบแทน และวิทยากรมีภาระหน้าที่ทำให้ไม่มีเวลาให้อย่างเต็มที่ ...”

(ผอ.จาดรนต์ ปะกีน่าหัง. 22 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลเป็นการเชิญวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระศิลปะ เช่น การสอนจักสาน การปั้น ดนตรีพื้นบ้าน ...”

(ครูอิทธิชน ประเสริฐวรรณกิจ. 23 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

2. การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น

2.1 สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้เป็นการศึกษาจากโบราณสถานและโบราณวัตถุในท้องถิ่น เช่น กู่สันตรัตน์ พระธาตุนาดูน และการนำนักเรียนไปทัศนศึกษายังแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์ เชื้อน น้ำตก หรือแหล่งเรียนรู้ทางทะเล

2.2 ปัญหาและอุปสรรค

2.2.1 โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้

2.2.2 การเดินทางไปแหล่งเรียนรู้ต้องใช้เวลาหลายวัน

2.2.3 ขาดพาหนะสำหรับรับ-ส่ง นักเรียนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้

2.2.4 นักเรียนมีโรคประจำตัว ไม่สะดวกในการเดินทาง

2.3 ข้อเสนอแนะ

2.3.1 ขอความร่วมมือจากชุมชนในการจัดหาพาหนะในการเดินทาง

2.3.2 จัดงบประมาณสนับสนุนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้

ดั่งบทสัมภาษณ์ประธานสาขาหลักสูตรและการสอน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูผู้สอน
ดังนี้

“... ควรให้นักเรียน ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น เช่น พระธาตุนาดูน กู่สันตรัตน์ ป่าดูลำพัน ...”

(ดร.ภูมิต บุญทองเถิง. 20 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... แหล่งเรียนรู้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มีชื่อเสียงคือ พระธาตุนาดูน ที่อำเภอนาดูน และป่าดูลำพัน ที่อำเภอนาเชือก โรงเรียนจึงควรให้นักเรียน ได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น ...”

(ศน. รุ่งอรุณ ถึงหิสุพรรณ. 21 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 อยู่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนอยากไป เช่น การไปทะเล อุทยานแห่งชาติ หรือการไปชมเขื่อนที่สำคัญ ๆ ...”

(ผอ.ไพฑูถ พรหมมากุล. 22 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... การนำนักเรียนไปยังแหล่งเรียนรู้ ต้องเดินทางไกล ผู้ปกครองของนักเรียนบางคนไม่อนุญาตให้บุตรหลานของตนไปด้วยเพราะนักเรียนบางคนมีโรคประจำตัว หรือกลัวว่าจะเกิดอุบัติเหตุหรือเกิดจากการ ไม่มีเงินให้นักเรียนเป็นค่าเดินทาง ...”

(ครูทองอินทร์ ประโยชริต. 24 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

3. การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ

3.1 สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ เป็นการนำนักเรียน ไปยังแหล่งเรียนรู้เพื่อทำให้นักเรียน เข้าใจธรรมชาติ รักธรรมชาติ และหวงแหน รู้จักการอนุรักษ์ธรรมชาติ

3.2 ปัญหาและอุปสรรค

3.2.1 โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้

3.2.2 ขาดพาหนะสำหรับรับ-ส่ง นักเรียนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้

3.2.3 ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้เนื่องจากไม่มีเงินค่าใช้จ่าย

3.2.4 นักเรียนมีโรคประจำตัว ไม่สะดวกในการเดินทาง

3.3 ข้อเสนอแนะ

3.3.1 ขอความร่วมมือจากชุมชนในการจัดหาพาหนะในการเดินทาง

3.3.2 จัดงบประมาณสนับสนุนในการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้

ดงบทสัมภาษณ์ประธานสาขาหลักสูตรและการสอน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูผู้สอน

ดงนี้

“...การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสภาวะแวดล้อม ...”

(ดร.ณัฐ บัญทองเถิง. 20 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... ทำให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าและพัฒนาคุณภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน รักธรรมชาติ และหวงแหน รู้จักการอนุรักษ์ธรรมชาติ ...”

(ศน. รุ่งอรุณ สิงห์สุพรรณ. 21 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้ ขาดพาหนะในการนำนักเรียนไปยังแหล่งเรียนรู้ ...”

(ผอ.จตุรงค์ ปะกิน่าหัง. 22 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... การนำนักเรียนไปทัศนศึกษายังแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ ต้อง ใช้เวลาและงบประมาณในการเดินทางค่อนข้างมาก ...”

(ครูอิทธิชน ประเสริฐวรรณกิจ. 23 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

4. การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคม

4.1 สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ เป็นการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ท้องถิ่นจัดขึ้นทำให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีความรักในท้องถิ่นและรักชาติ

4.2 ปัญหาและอุปสรรค

4.2.1 จะต้องศึกษาตามเวลาที่ท้องถิ่นจัดกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งบางครั้งเวลาไม่ตรงกัน

4.2.2 ครูไม่มีเวลาเพราะกิจกรรมของท้องถิ่นตรงกับวันหยุด หรือช่วงปิดเรียน

4.3 ข้อเสนอแนะ

4.3.1 ต้องวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคมไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

4.3.2 ขอความร่วมมือจากครูให้เสียสละเวลามาร่วมกิจกรรมในวันหยุด

ดั่งบทสัมภาษณ์ประธานสาขาหลักสูตรและการสอน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูผู้สอน
ดังนี้

“... ประโยชน์ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้กิจกรรมทางสังคม คือ เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้
เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ช่วยเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนรู้จากการเรียนในชั้นเรียนออกสู่นอก
ห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์มากขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในวิถีชีวิต ...”

(ดร.ณัฐ นุญทองเถิง. 20 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพความเป็นจริงของชุมชน เกิดความรัก ห่วงเห่น ผูกพันและ
เห็นคุณค่าของชุมชนที่อาศัย ...”

(ศน. รุ่งอรุณ สิงห์สุพรรณ. 21 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคม ต้องวางแผนล่วงหน้าเพราะช่วงเวลา
ของงานประเพณี ส่วนใหญ่จะตรงกับวันหยุดราชการ ...”

(ผอ.ไพฑูร พรหมมากุล. 22 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“... แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคม เช่น งานประเพณีของชุมชน ส่วนใหญ่จะตรง
กับ
วันเสาร์ อาทิตย์ หรือเป็นวันหยุดราชการ การจัดกิจกรรมจึงต้องขอความร่วมมือจากคณะครูทุกคน
...”

(ครูบังอร ประโยชริต. 24 พฤษภาคม 2556 : สัมภาษณ์)